

MAGYARÁG

1939. Dec. 18

VIII. No. 350

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

Őfelsége jelenlétében felavatták a Történelem-tanulmányi Intézetet

(Bucuresti). Tegnap délből Őfelsége a király jelenlétében felavatták a Történelemtanulmányi Intézetet. A felavatási ünnepségen Petre Andrei közoktatásügyi miniszter és Jorga professzor üdvözölte a királyt. Az üdvözlésekre Károly király válaszolt és beszédében a következőket mondotta: Egy tudományos intézet felavatása mindig öröm számunkra, de különös jelentősége van a mai zavaros időkben a történelemtanulmányi intézet fel-

állításának. A történelem érdekes és kevésbé érdekes események, jelentős és kevésbé jelentős személyiségek tetteinek felsorolása volt, anélkül, hogy a kultúra fejlődésére kihatással lennének volna. Most azonban a tények láncolata és ebben áll a modern szemszögből tekintett történelem fontossága. Az, hogy annyi évszázada ezen a területen élünk, nem fatalitás, hanem ez a fejlődés jegyében végbement törvényszerű folyamat, amit csak a történelem tud igazolni.

Ülést tartott a képviselőház

Megszintelték a rendőrmisztériumot

(Bucuresti). A képviselőház péntek délután dr. Vaida Voevod királyi tanácsos elnöke alatt ülést tartott. Napirenden a parlamenti szünet alatt kiadott törvényrendeletek ratifikálásának tervezete szerepelt, amelyet a szenátus már elfogadott. A tervezetet a képviselőház is egyhanguan

figyelembe vette. Ezután a közrendészeti minisztérium megszüntetésének tervezete került a képviselőház elé. A közrendészeti minisztérium hatásköre azoknak a hivataloknak a hatáskörébe megy vissza, amelyektől azt elvették. A képviselőház elfogadta a javaslatot.

„A SZOVJET Szabad kezet kapott” jelenti ki Oroszországnak a népszövetségi kizárásra kibocsátott jegyzéke

(Moszkva. Tass). A szovjet-kormány a Népszövetségből történt kizárásával kapcsolatban jegyzéket tett közzé. A jegyzék ismerteti a Szovjet és Finnország között fennálló helyzetet és közli, hogy a két állam között kölcsönös segélynyújtáson alapuló egyezmény állott fenn. A Szovjet biztositotta 1939 december másodikán a finn népkormányval történt meg egyezmény alapján Finnország függetlenségét és

jelentősen növelték (7 ezer négyzetkilométerrel) Finnország területét.

A Népszövetség ahelyett, hogy a német–angol–francia blokk közötti háborúkodást igyekezett volna békés platformra juttatni, a finn–orosz bonyodalmat éllezte ki és ebbe avatkozott bele és angol–francia háborús érdekek szolgálatába állott.

A Szovjetnek a Népszövet-

ségből való kizárása csak előnyt jelent a Szovjetnek. Felszabadította a népszövetségi kötöttség alól és így erkölcsileg nem köteles vállalni a felelősséget a Népszövetség tetteiért. Azonkívül a jövőben nem kötik a népszövetségi szerződések és a Szovjet szabad kezet kapott.

A jegyzék kritizálja azokat a körülményeket, amelyek közepette a kizárási határozat létrejött. Megjegyzi a Szovjet, hogy

a tanács tizenöt tagja közül összesen hat szavazott és ezeknek a lakossága 127 millió fő, míg a Szovjetnek 180 millió fölül van lakossága.

A tanácsba be kellett választani Délafrikát, Bolíviát és Egyiptomot is, mert a többi államok nem akarták Anglia kívánságára megszavazni a határozatot.

(Aszterdam). A holland rendőrség szigorú rendelkezéssel kapcsolatosan az idegen

A holland börtönök gyanús idegenekkel vannak tele. Az utóbbi napokban harmincöt letartóztatás történt.

(Nápoly). A Vezuv tüzhányó kitört. Két lávafolyam zudul le a vulkán oldalán. Áldozatok nincsenek. A Vezuv közelében az államvasutak közlekedése sem szakadt meg

Motoros orosz csapatok hatalmas lendülettel támadnak a finn fronton

(Oslo). A norvég távirati iroda jelenti: Somkira közelében megindult az első nagyszabású szovjet offenzíva. A finn hadsereg komoly ellenállást kezdett és megállította a támadást. A szovjet hadsereg az első erődvonalaí folytatja a küzdelmet. Sambritől délre hatalmas csapatszevonások történtek és igen sok motoros

hadosztályt összpontosítottak. A norvég határ közelébe több mint száz tankot szállítottak és különösen élénk tevékenységbe kezdett a szovjet légi haderő is.

Karéliai menekültek elbeszélések, hogy az ottani harcok során egy 400 főből álló szovjet női zászállyal állták szembe magukat

Egy francia cirkáló is várja, hogy rátámadhasson a montevidei kikötőből távozó Graf Spee zseb-cirkálóra

(Montevideo. Reuter). Uruguay külügyminisztere tanácskozást folytat Argentina, Brazília és Paraguai külügyminisztereivel az angol–német tengeri ütközet miatt, amely a panamai értekezleten meghatározott uruguayi biztonsági vizeken zajlott le. Megállapítják, hogy La Plata partjai közelébe érkezett a Gupert francia cirkáló is és várja az Admiral Graf Spee zseb-cirkálónak a kikötőből való kijövetelét.

(Berlin. DNB). Német jelentés szerint Montevideo-

ből érkezett hírek szerint az uruguayi partok közelében lefolyt tengeri csatában több angol repülőgép is részt vett. A repülőgépek közül az Admiral Graf Spee ágyúinak lövedékei többet súlyosan megsérítettek.

39 kereskedelmi gőzöst veszített a német flotta

(London. Reuter). Londoni hivatalos körök számítása szerint a német kereskedelmi flotta eddig 39 gőzöst veszített. 186.000 tonna ürtartalomban.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

„Nagyon rosszul vagyok“

Kondor Dezső nagyvárad-i textilkereskedő feleségének tragikus halála az Astoria-kávéházban

Megrázó haláleset történt tegnap délután Nagyváradon. Az Astoria kávéházban tragikus körülmények között meghalt Kondor Dezsőné, Kondor Dezső textilkereskedő 60 éves felesége.

Kondor Dezsőné és asztaltársasága minden szerda és szombat délután az Astoria kávéházban jönnek össze. Tegnap délután is összegyűlt a társaság és hat órakor érkezett a kávéházba Kondor Dezsőné is. Helyet foglalt az asztalnál és beszélgetni kezdett az ott levő Krausz Samunéval, dr. Kaczián Kálmánéval és Perédi Györgynével. Kondorné panaszkodott a barátnőinek, hogy szívfájdalmak kínozzák és most is az orvostól jön. Dr. Molnár Vilmos kezeli és kedélyes hangon jegyezte meg:

— Most jövök Vilitől. Ha tudná, hogy itt vagyok, nagyon haragudna.

Alig mondta ki ezeket a szavakat, a szívéhez kapott és alig hallhatóan suttogta:

— Nagyon rosszul vagyok.

A következő pillanatban lehanyalt a feje és elvesztette eszméletét.

A kávéházban tartózkodó orvosok azonnal a segítségére siettek, dr. Konrád Béla, dr. Klein József, dr. Iluta Teodor, valamint az akkor érkező dr. Molnár Vilmos vették körül az eszméletlen uriasszonyt. Dr. Konrád injekciót adott, azonban már ez sem segített,

Kondor Dezsőné Krausz Samuné karjaiban néhány pillanat múlva meghalt.

A tragikus hirtelenséggel elhunyt uriasszonyt átszállították a szálloda egyik szobájába.

Mielatt az Astoria kávéházban a tragikus haláleset történt, Kondorné férje az Újságíró Klubban tartózkodott.

Megdöbbenett asztaltársasága és megilletődött ismerősei közül senkinek sem vállalkozott arra, hogy a férjével a súlyos csa-

pást közölje. Végül Zágoni Dezsőné figyelmeztette tapintatosan Kondor Dezsőt, hogy a felesége az Astoria kávéházban „rosszul“ lett. Kondor azonnal átsietett a kávéházba, ahol azután értesült a tragikus halálesetről.

Kondor Dezsőné férjén kívül fia, Kondor István, valamint budapesti nővére, aki látogatóban éppen Kondoréknál tartózkodik, gyászolják. A tragikus hirtelenséggel elhunyt uriasszony családja iránt mély részvét nyilvánult meg.

Eladta a feleségét és a duplájáért sem akarta visszavenni egy nagyvárad-i bérkocsis

Az asszony verve jó, a házibarát meg teljeltve...
Különös családi „dráma“ a rendőrség előtt

A családi háromszögnek egészen szokatlan példája mutatott ki tegnap a rendőrség előtt Oláh Károly Gyár utca 31 szám alatt lakó bérkocsis feljelentése nyomán, aki

életveszélyes fenyegetés és gyilkosságra való felbujtás címén feljelentette Hőze János bihari gazdálkodót.

Oláh Károly bihari származású és odaváló a felesége is. Még ott ismerkedett meg Hőze Jánossal, aki udvarolni kezdett az asszonynak. Oláh Károly megtudta, hogy Hőze és felesége Váradon is fenntartja az ismeretséget és figyelni kezdett. Ez év áprilisában megtudta, hogy Hőze bejön Váradra és megleste. A megfigyelés eredménnyel is járt és valóban rájta kapta Hőzét a feleségével. Oláh először a feleségén állt bosszút és összeverta.

Az asszony a verés következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani a kórházba, ahol három hónapig orvosi kezelés alatt állott.

Hőze ezután felkereste Oláht és egyezséget ajánlott neki. Kérte, hogy

mondjon le a feleségéről és ő elveszi. Az asszonyért 20 ezer lejt ajánlott fel.

Azonkívül magához akarta venni a gyermekeit és azokért öt hold földet kínált fel.

Oláh hajlandónak mutatkozott elfogadni a felajánlott egyezséget és

csaknem adás-vételi szerződést kötöttek az asszony felé.

Mialatt a tárgyalás folyt, az asszony Hőzénél lakott és együtt élt vele.

Azonban a tárgyalások még nem fejeződtek be és nem egyeztek meg véglegesen, amikor Hőze ismét jelentkezett és újabb ajánlatot tett. Az együttélés alatt megváltozott az elhatározása és most ötven ezer lejt ajánlott fel Oláhnak, ha —

visszaveszi a feleségét.

Oláh azonban nem volt haj-

landó visszavenni a feleségét és azt mondta, hogy miután együttél vele, nem veszi vissza egy millióért sem. Az asszony azonban nem maradhatott Hőzénél és kénytelen volt bejönni Nagyváradra.

Oláh, amikor meglátta a feleségét, ismét rátámadt és úgy megverte, hogy megint a kórházba kellett szállítani.

Hőze viszont megfenyegette Oláht, hogy elteszi láb alól és — Oláh feljelentése szerint — embereket akar felbérelni és rábeszél, hogy végezzenek vele.

Oláh a rendőrségen életveszélyes fenyegetés és gyilkosságra való felbujtás címén feljelentést tett Hőze ellen. A feljelentés alapján bevezették a nyomozást és a hatóságok igyekeznek minden részletében fényt deríteni az egész nem mindennapi ügyre.

Nagyvárad anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

Bundik Julia, Neumann Mária, Kertész Tamás János, Lutaş Nicolae, Szabó János, Michalache M. Gheorghe.

HAZASSÁG:

Popa Ioan — Torzsa Ilona, Jakab György — Tóth Krisztina, Szabó Ferenc — Fischer Irma, Urszinyi Pál — Pálfi Margit, Göttlicher Dezső — Adám Margit, Palócz János — Gulyás Etelka, Erbst József — Beck René.

HALALOZÁSOK:

Goldberger Lázár 78 év, Szegedi Ilona 7 hó, Kovács József 60 év, Steiner Mór 82 év, Zigre Nicolae 53 év, Balogh Ferencné 58 év, Pantis Vasile 21 év, Furias Adalbert 7 hó.

Felállítják a vaskóhi cipőgyárat

Már márciusban megkezdí a termelést a nagyvárad-i Kereskedelmi és Iparkamara égisze alatt működő „Craita“ cipőgyár

A Kereskedelmi és Iparkamara hosszabb ideje foglalkozik a mőcvidéki lakosság megsegítésének kérdésével. A kamara már régebben tervbe vette egy cipőgyár felállítását, ahol a mőcvidéki lakosságot foglalkoztatnák. A gyárat Vaskón állítják fel. A kamara már meg is vásárolt egy épületet a gyár céljaira és most a Banca de Credit a Meseriasi- or értesítette a kamarát, hogy megvásárolták, részben pedig

megrendelték a szükséges gépeket és még január hónap folyamán leszállítják. A gépek értéke körülbelül kétfélmillió lei. A kamara 300.000 lejt fordít a gyár felszerelési céljaira és a gyár, amelynek neve „Craita“ cipőgyár lesz, már március hónapban megkezdí működését.

A mőcvidéken tudvalevően több falu cipőkészítéssel foglalkozott az utóbbi időben, azonban gyártmányaikat nem tud-

ták megfelelően értékesíteni és szükségét szenvedtek.

A gyárban ezeket a mőcokat fogják foglalkoztatni. A felügyeletet Chis Péter, a Munkakamara munkáscsoportjának elnöke, Maghar János és Faur Mihály cipőgyáros látják el. A gyár kizárólag bakancsokat fog gyártani, a gyártmányok elhelyezése biztosítva van, mert az állam már is nagy megrendelést eszközölt.

Az új 1939.-1940. évi Arany Karácsonyi Album

a legértékesebb zeneszámok, a legszellemesebb szövegek, a legjobb táncok gyűjteménye. Mindenki megtalálja benne izlésének a legjobban megfelelőt: magyar nótákat, melyek mellett örömmel mulat. táncokat, melyekre kitűnően lehet táncolni, dalokat, melyeket szívesen énekel, operettek, hangosfilmeket, melyekre kellemesen gondol vissza és a világ három nagy slágerét: 1. Penny-szerenád, 2. Avant de Mourir, 3. Horsey. Horsey. 64 oldalon, 40 sláger. Nyolc színben nyomott címlap. Spirál kötés. Ebben az albumban nem idején mult, rég elfelejtett melódiákat gyűjtöttünk össze, hanem a legsikerültebb, a legújabb és legdivatosabb zeneszámokat. Nyolcvan pengő értékű kotta az Arany Karácsonyi Albumban összegyűjtve csak hat pengő.

Arany Karácsonyi Album 1939-1940 tartalomjegyzéke: Operettek, zenészművek, hangosfilmek, modern táncok, magyar nóták, csárdások, táncok csoportosítva. Operettek, hangosfilmek, zenészművek címei szerint.

— A munkaügyi inspektorátus felhívása a munkanélküli segélyezés ügyében. A munkaügyi inspektorátus tudomására hozza azoknak a munkanélkülieknek, akiket segélyezés céljából összeírtak, hogy a munkanélküli segélyek kiosztása szerdán, december 20-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét az inspektorátusnál. Avram Iancu ucca 3. szám alatt. Az összes összeírtak jelenjenek meg, mert aki távolmarad azt törlik a segélyreszorultak listájáról.

Ha jól es a csupa avar étkezni, jöjjen az E. seletterembe kishidő, ahol 4 fogas ebéd 25 Lei etlápi választás szerint, kihordásra is.

— Felhívás az összes orvosokhoz és gyógyszerészekhez. Az érvényben levő rendelkezések értelmében felhívjuk az összes nagyváradai és biharmegyei orvosokat és gyógyszerészeket, 50 éves korhatárig, hogy folyó hó 18-án és 19-én délelőtt 9-1 és délután 5-7 órák között jelenlétükkel jelenjenek meg a megyei egészségügyi hivatalban (Serviciul Sanitar al Judeului) a prefektúra épületében, magukkal hozva katonai irataikat is. Aki nem jelenik meg, a katonai fővények szerint büntetjének. Dr. Dumitreanu Zeno megyei főorvos.

— A fodrászok légvédelmi kurzusa. A fodrász mesterek, segédek, tanulók, valamint családtagjaik részére kedden, 19-én este 8 órakor légvédelmi előadást tartanak.

Halál a rómi miatt

Szivenlőtte magát egy aradi kereskedő 16 éves fia, mert az apja megdorgálta

Az apa, aki hajnalig römiző fiát megdorgálta, az utcán
talált rá gyermeke holttestére

(Arad). Tegnap reggel Aradon a Várhid közelében Menczer László 16 éves fiú, Menczer Oszkár ismert aradi nődivatkereskedő fia revolverrel szivenlőtte magát és meghalt. Az öngyilkosságot a szolgálatos rendőr fedezte fel. A halott zsebében semmi igazoló irat nem volt és a rendőr elindult, hogy értesítse a legkö-

zelebbi rendőrállomást. Utközben találkozott Menczer Oszkár aradi kereskedővel, aki elpanaszolta, hogy 16 éves fia eltűnt hazulról. A rendőr, akinek rossz sejtései voltak, elvitte a kereskedőt az öngyilkosság színhelyére. Az idősebb ember megrázó jelenetek között ismerte fel fiát. A megrendült apa elmondotta, hogy fia csütörtökön este elment

römizni és csak hajnali fél-négy órakor tért haza. Emiatt ő megdorgálta. Ugy látszik, túlságosan szívére vette az atyai intelmeket és ezért követhette el végzetes tettet. A beteges, érzékeny lelkű fiatalember egyébként már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg, de akkor szülei ebben megakadályozták.

A nánhegyesi leányszöktetők a nagyváradai tábla előtt

Erőszakkal akart asszonyt szerezni egy nánhegyesi legény

A nánhegyesi fiatalság nagy mulatságot rendezett a fővárosban. Ott volt a község egész ifjúsága, C. F. 16 éves leányzó, Jung Bot Demian, Chiuretan Gheorghe és Jung Gheorghe nánhegyesi fiatalok. — Tánc közben Jung Bot Demian nagyon csapta a szelet a jóképű fiatal leánynak. Egész este nem tágitott mellőle és mikor a mulatságnak vége volt, akkor is együtt távoztak el. Utközben Jung Bot Demian tovább udvarolt a leánynak, majd arra kérte, hogy menjen vele Apáti községbe és ő elveszi feleségül. A leány ellenkezett, nem akart menni, ekkor azonban

a három fiatalember felvette egy szekérre és megindultak vele Apáti község felé.

Utközben a fiatalember erőszakoskodni kezdett a leánynak. A leány eltűnése azonban feltűnt az apjának és keresni kezdte. Megtudta, hogy

Akar könnyebben többet dolgozni? Végezzon ledírszóléseket

DIANA -val

a fiatalok elraboltak és Apáti felé vitték. Ekkor az öreg is szekert szerzett és a fiatalok után hajtatott. A három fiatalember észrevette az öreg közeledését, mire megvált tozattól tervüket és bevárták a leány apját.

A leányszöktető lovag azonban nem akart találkozni az apával és otthagya ideálját, megszökött a közeledő apa elől.

Az apai bosszu azonban utólagos a szökevény. Feljelentést tett ellene és társai el-

len a csendőrségen és megindították ellenük az eljárást. A három legény a törvényszék elé került, ahol leányszöktetés címén egy-egy hónapi fogházra és összesen 1000 lei erkölcsi kártérítés megtérítésére kötelezték őket.

A legények fellebbeztek az

ítélet ellen. A tábla előtt azal védekeztek, hogy nem szöktették meg a leányt és nem is erőszakoskodtak vele, hanem a leány önként ment velük. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

Megkezdik a munkavállalási engedéllyel bíró idegenek felülvizsgálatát

A munkaügyi minisztérium minden esztendőben felülvizsgálja a munkaengedéllyel bíró idegen állampolgárok helyzetét. A rendőrség idegenellenőrzési osztálya felhívta az idegerek figyelmét, hogy irataikat felülvizsgálás végett nyújtsák be az idegenellenőrző hivatalhoz. A felülvizsgálást a kolozsvári munkaügyi főfelügyelőség végzi és az első csoport — mintegy 100 kér-

vény — iratait már át is küldték Kolozsvárra. A bizottság a napokban megkezdte működését. Nagyváradon eddig körülbelül 200 munkaengedéllyel bíró idegent tartottak nyilván, az idén, miután azok, akik az állampolgársági felülvizsgálás alkalmával elvesztették állampolgárságukat, szintén ide kerültek. Körülbelül 300 a munkaengedéllyel bíró idegenek száma.

Kijelentette gróf Ciano, hogy az

olasz német barátság megingadhatatlan

Az olasz külügyminiszter expozéja

(Róma. — Stefani.) Szombat délelőtt 9 órakor mondta el Ciano olasz külügyminiszter nagy érdeklődéssel várt expozéját a testületi kamrában.

Ciano kétórás beszédében az európai háború előzményeit ismertette. Kijelentette, hogy Olaszország nem azért foglalta el a benemavatkozás

politikáját, mintha félne a háborútól. Felsorolta, hogy 1914 óta hány háborúban vett részt Olaszország. Ezután ismertette az olasz külpolitika tevékenységét a lengyelországi hadjáratot megelőzően és azután is a béke érdekében.

Ciano kijelentette beszéde további során, hogy az olasz-német szövetség változatlan.

Ujabb részletek a zernesti katasztrófáról

Szombaton temették az áldozatokat

A zernesti Cellulozegyárban történt robbanás mint már jelentettük, 3 vezető tisztviselő halálát okozta. Az egyik halott a gyár műszaki igazgatója dr. Steiner Dezső, akit a szakmában európai hírű szakembernek ismernek. A mindössze 54 éves nőtlen műszaki igazgató hosszú éveken át dolgozott ugyanabban a szakmában. Amerikában és Kanadában. A zernesti cellulozegyárhoz a turócszentmártoni gyárból került, amelynek hosszú éveken át vezető főmérnöke volt. Steiner igazgató a robbanás után néhány perccel kirohant a lakásából és ugylátszik, olyan mennyiségű klórgázt szívott be, amely azonnali halálát okozta.

A robbanás másik mérnök-halottja a német állampolgárságu 34 éves Grammberger Hermann. Ő volt a gyár vegyészeti szakértője. Ő vezette a cellulose fehérítési eljárás vegyi munkálatait és a klórbeszerzése, adagolása és felhasználása tulajdonképp az ő kezében futott össze. Ez a magyarázata annak, hogy még csütörtök délután sem látták tisztán a szerencsétlenség okát. Grammberger mérnök halott, viszont ebben a speciális vegyi kérdésben az ő szakvéleménye nélkül ítéletet mondani nem lehet. Éppen ezért a cellulozegyár igazgatósága már csütörtökön kora reggel távbeszélő útján a Solvay-művekhez fordult és kérte, hogy onnan szálljanak ki szakértő vegyész-mérnökök, akiknek az lesz a feladatuk, hogy a klórgáz felszabadulásának vegyi körülményeit vizsgálják és megállapítsák.

Grammberger mérnök egyéb ként a gyár kaszinójában halt meg. Hogy került oda, azt nem lehet megállapítani. Állítólag a szerencsétlenség pillanatában a falu felé rohant, vannak tanúk, akik látták, majd onnan visszatért és valahogyan bement a kaszinó épületébe, ahol kiszenvedett. Grammberger mintegy 10-12 éve áll a gyár szolgálatában, nős és halálát 7 éves leánygyermek is gyászolja.

A vezető tisztviselők közül meghalt Butculescu N., aki tulajdonképp nem is a cellulose, hanem a zernesti papirgyár igazgatója. Butculescu, aki mindössze 35 éves, csak egy hónappal ezelőtt nevezték ki a papirgyár vezető állásába. Lakása a gyár épületétől mintegy hatszáz méterre fekszik. Amikor a robbanást meghallotta, kirohant a lakásából, hogy a helyszínre siessen. Mivel érezte, hogy gázszag terjeng a levegőben, a gázálarcot is magához vette.

A gyár telepén úgy találtak holttestére, hogy a gázálarc is rajta volt.

Josefovici Alexandru mérnök és felesége szintén súlyos állapotban került a brassói Depner szanatoriumba. A mérnök lakása földszinten van és a beteg a robbanás után kinyitotta az ablakot, hogy megállapíthassa, mi történt. A nyitott ablakon át gáz szivárgott a szobába. A betódult gáztól mindketten eszméletüket veszítették.

Az asszony igen súlyos állapotban van, míg a mérnök pár nap alatt felgyógyul.

Nem írtják meg a fő- tárgyalást a „müncheni merénylet” ügyében

(Páris. — Havas.) Illetékes német körökben elterjedt hírek szerint Georg Elser, az állítólagos müncheni merénylet ügyében nem írtják meg a főtárgyalást. A bírók véleménye szerint a bizonyítékok teljes hiánya közbotrányra szolgáltatja őket.

A német-román kereskedelmi tárgyalások után rendezik a lej és a márka viszonyát

Bucurestiből jelentik: Hosszabb idő óta tárgyalások folynak a román kormány és a német gazdasági küldöttség között, amelyeknek célja a két ország között javasszal létrejött gazdasági egyezménynek alkalmazása az új világpiaci árak és a háborús konjunktúra által okozott változások következtében. Az egyezményt 1-2 napon belül megkötik. Ennek értelmében a lej és a márka viszonyát újra megállapítják, mégpedig a márka némi emelésével, természetesen nem olyan arányban, mint ahogy kérték és a megállapítandó árfolyam nem tartalmaz jelentékeny változást. A kormány számol azzal, hogy éppen emiatt az ország gazdasági élete a legcélszerűbb zavarj sem szenved és Románia exportpolitikájának jellege semmiben sem változik. Ugyanígy azonos marad a többi államokkal való árucseré mérete.

Az Universul berlini tudósítója a következőket jelenti:

Ami magát a német-román gazdasági tárgyalásokat illeti, illetékes német körökben kijelentik, hogy a tárgyalások me-

netével a német külügyminiszterium meg van elégedve.

— Milyen zeneszerzői díjakat fizeznek a jövőben a szórakozó helyek, vendéglők és éttermek? Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap december 14-iki számában pénzügyminiszteri rendelet jelent meg, amely a Zeneszerzők Egyesülete számára fizeendő szerzői díjakat a következőképpen állapította meg: A megyeszékhelyeken — kivéve Bucurestet — a művészeti programot nyújtó szórakozóhelyek, varieték, bárók, tánchelyiségek, stb. minden egyes fogyasztó vendég után személyenként 2 lejt, a Zeneszerzők Egyesülete által kiállított jegyek (tichet) alapján. Ezek a helyiségek azonban havonta legkevesebb 3300 lej szerzői díjat kötelesek fizetni a Zeneszerzők Egyesületének. Az elsőosztályú éttermek és kávéházak havonta 1440 lejt, a II. osztályúak havonta 1100 lejt, a III. osztályúak havonta 660 lejt és a IV. osztályúak havonta 330 lejt fizeznek ezen a címen. A szórakozó helyiségek osztá-

Borzalmas körülmények között mérgeződött meg a gyár Haan nevű vezető tisztviselőjének egész családja. A robbanásra felébredtek álmukból, s mielőtt megállapították, hogy a telepet előntte a gáz, bezárkóztak a fürdőszobába. Abban reménykedtek, hogy az egyetlen elszigetelt ajtón keresztül nem jut be hozzájuk a gáz. Hosszu időn keresztül szorongtak a fürdőszobában, amikor Braun Ottó aligazgatónak

eszébe jutott, hogy a felfordulás alatt nem látta sem Haant sem családját. Braun behatolt a Haanék lakásába, betörte a fürdőszoba ajtaját. A fürdőszobában a család minden egyes tagját ájulaltalalta.

A szerencsétlenség áldozatainak temetése szombaton folyt le nagy részvét mellett. A gyár különben hivatalosan közölte, hogy a jövő néten már felveszi a munkát.

lyozására minden megyeszékhelyen külön bizottság alakul.

**János
bácsi**

mit szól maga ahhoz, hogy az angol és német hajók Montevideoba mentek el harcolni egymással.

— Ez az instálom, amit nem értek. Mer' hogy én úgy tudom, hogy a háboru Euróában folyik. Itt legfeljebb egy-két aknát csúsztatnak egymás hajója alá, de az első komoj harcér' elmennek Délamerikába. Egy másik délamerikai államnak meg nincs egyéb gonggya, — mint hogy a Szovjetek kizárása a Népszövevcsigbül, oszt ezér' nem restelli a fáracscságot és kiküdi delejességát Genfbe. Az ördög látott ilyen fordított világot. Mán látom mi lesz ennek a következménye.

— Ugyan mi?

— Hát az ember azt várja, hogy a Mazsinónál meg a Szigridnél mikor kezdődik meg a háboru, oszt a végén ki fog derülni, hogy a franciák meg a németek elutaznak majd a Szaharába, oszt ott fognak harcolni egymás ellen.

— Hát a finn-orosz háborúnak mi lesz a vége?

— Ugy olvasom, hogy most már a Népszövevcsig minden államot felhatalmazott, hogy úgy segicse Finnországot, a hogy tuggya. Sőt ebbe az ügybe már a népszövevcsigi tisztviselők el is utaztak a szél róza minden irányába. Anglija már meg is kezdte a segéjzést. Az orosz hadijelenfések szrint a repülőgépeiket a kód akadályozza. Ezt a kódot biztosan Anglija szállította Finnországra.

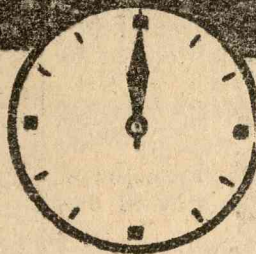
ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A KÉK SOROZAT
HUZÁSA A NAGY
5 ÉS 3 ÉS 2
MILLIOS
NYEREMÉNYEKEL
HOLNAP

LESZ.

A SORSJEGYÁRUDÁK
ÉJFÉLIG VANNAK NYITVA

Tankok, bombavető repülők és más tökéletes hadigépek a játék kereskedések karácsonyi kirakatában

Nagyvárad. — Óriási tank, százlövetű szerkezettel... vontató, aknavetővel... kézigránátot dobáló katona... bombavetőrepülőgép... szikrázó óriás tank... legénységi autó, vontató ágyúval....

Mi ez katonai arzenál vagy tüzérségi raktár féltve őrzött „különszámainak” felsorolása? Vagy katonai üzem magazinjainak polgári elemek előtt rejtett szerszámjai?

— Nem... Mindezek a békés nélt nem igen szögálló szerek és eszközök egy — játékkereskedés kirakatának „attrakciós” tárgyai, a mai játékszer-gyártás legfrissebb újdonságai és büszkeségei.

Az óriástank és a nehéz géppuska, amely gombnyomásra kékesfehér szikraesőt lövel ki csöveiből és az aknavető, meg kézigránátot hajító rohamisakos katona: játéktárgyak. A tankok arasznyi léghárítók, bombavetők és százlövetű pán célautók — gyermekjátékok, amelyeket a mai jólnevelt békés ifjúságnak vásárolnak meg — gondos, előrelátó szülők, — akik nem tűrhetik, hogy gyermekeik elmaradjanak a világtól és a korszellemtől....

A kicsiny, de az igaziakkal hajszálalig megegyező fegyverek

a nagy játékkereskedés kirakataiban láthatók. A hajásbabák, zenedobozok, babaszobák, a bárszonytestű mackók, a bugó csigák, képeskockák, vonatok, ólomkatonák és kőépítőjátékok mellett láthatók ezek s a békés játékokkal a legnagyobb egyetértésben megférnek. — Utóbbiak, amelyek gyermekkorunk ötlettelen játékkészítőinek vérszegény elgondolásai voltak, mintegy szégyenkezve lapulnak meg a korszerű fegyverekkel megtömött kirakatokban, mintha sejtették, hogy korunk ifjúsága a tankok és léghárítók kedvéért aligha fog figyelmet szentelni még a legcukrosabb kőpü játékba-kisasszonynak vagy kacér kiállásu hintalónak is.

A mai idők serdületlen ifjúsága izgatott érdeklődéssel bámulja a kirakat csodáit. Az irányítószervezettel ellátott nagy tankot, amely száz lövést tud tenni és csak 200 leibe kerül, de egyszerűbb kivitelben már 80 leitől 100 lejig is kapható. Külön érdekesség a 600 leibe kerülő szikratáviróautó, morzejelek leadására alkalmas készülékkel. Az aknavető-s vontató, papirpatronos el-

besültszállító gépkocsi, amelynek szépen litografált loboza garázsul szolgál 220 lei. A szikrákat szóró tank ára 150 lei, a szaladás közben tüzet lövellő tank azonban már 60-90 leiert szerezhető be.

Nem utolsó karácsonyi ajándék a kézigránátot dobó katona, „aki” két gránátot dob messzire maga elé: alkalmi vétel, csak 60 leibe kerül. A katonai motorkerékpár viszont, amelynek lámpája menetközben szikrázva világít, csak 120 lei. Szellemes az a motorkerékpár is, amely időnként megáll és ilyenkor gépfegyvere élénken szikrázik, ennek ára nevetséges 60 lei.

Érdekessé a fényoszóró tank, amely magában 400 lei, de ki lehet egészíteni legénységi pót kocsival, ágyúval. A tankok mozgását kétféleképpen lehet beállítani, láncos kerekei gumis vontatószállalaggyal működnek, száz és száz szikráját tűz kövek szórják. Van óraszerkezetes sebesültszállító autó is, katonai teherautó 12 katonával, gyorstüzelő ágyú kilőhető falvédéssel, fényoszóró különítmény, harcoló masékatónak különféle helyzetben, táviróvonalat építő katonasorozat különböző katonai repülő

gépek, katonai fogatok stb. stb.

A békebeli nőtív és kevésbé harcias ólomkatonák helyett ma a messéből készült játékkatonák vannak előnyben. Ezekből aztán van mindenféle katona. Van si-osztagos, telefonista, sebesült, pihenő, kártyázó, borotválkozó, harmónikázó, gázálarcos, kézigránátos, rohamozó, szakács, stb. Vannak pontonok hidászokkal, gúla-sátrak, rádiókészülékek, gulyáságtyuk, fedezékek, lövészárkok, kavernák, drótsővények, spanyollovasok, gránátölcsérek és más egyéb harctéri rekvizitumok.

A gyermekszobába tehát bevonult a modern háború. A mai hadviselés, a gépesített harci eszközök mindegyikét otthon házhozzállítva kapja a modern kor gyermeke, aki már a gyermekszobában megismerkedhetik korunk enemi vívmányaival. Hogy ezzel boldogabb lesz-e a jövő embere, szebb életet él-e majd az unokák és dédunokák társadalmá ki tudná azt megmondani.

A nem hadi jellegű modern játékok között is — a korszellemnek megfelelően — természetesen vezetnek a gépjátékok, legelsősorban persze az autók. Szébbnél-szebb gépkocsik, traktorok, repülőgépek, sínautók, rádióautók, nyitható csukható fedelű gépkocsik nagy tömege áll rendelkezésre és izgatja a gyermeki képzeletet. Nem utolsó az a repülőgép-játék sem, amelynek két gép körbe repül s ha a fenn álló hosszucsövű ágyut rájuk sűtik, az egyik repülőgép fáradsan, haldokolva leszáll....

Egyéb újabb érdekes, békés jellegű gyermekjátékok még: a légzőberendezéssel felszerelt buvár, a benzinkut és az autóbenzinállomás autójavító műhely, lyel, a hatalmas traktor, a tűzoltóautó a nagy tolólétrával, a gyermekirógép, a négy sebes ségylváltós luxusautó és a túlkölő gépkocsi. Érdekessé a rádiós autó is, mely menet közben a „Nem félünk a farkastól” dalmátát cincogja. Ezek az itt felsorolt játékok a karácsonyi idényre forgalomba került legújabb kreációk. Bizonyára megérdemelt, nagy sikerük lesz a hadijátékok mellett.

A mai kort tükrözik vissza a következő gyermekjátékok is: a villanyrendőrral felszerelt autóközlekedési pálya, a szellemvasut, a modern autószertráda, a vasuti fűtőház fordítókörrel, az automata-telefon, a különféle motorok, az óraszerkezetes mozogép, az autópépítőszerkevény és a legmodernebb katonai felszerelés, rohamisakkal....

A karácsonyi gyermekjátékvásár azonban mégis a hadigépek jegyében fog lefolyni. És így majd előáll az az eset, — hogy amikor egy-egy gyermek szobában tűzziporkákat köpködvé száguldozni fog az óriás tank, ugyanakkor valamelyik harctéren is — igazi halálmagot szórva — előre fut egy-egy hernyótálpas páncélokcsi s a Szeretet halk, szíveket megindító éneke fájdalmas halálhörgésbe fullad....

Hires bűnesetek, amelyeket egy nadrággomb, vagy egy vasúti jegy leplezett le

A „narancshéj” szerepe a müncheni nyomozásnál
Erdekes módon leplezett nagy bűnesetek

Budapestről írják: A felrobant pokolgép néhány repeszdarabja egy berlini lakásban talált óraszerkezetet malferos alkatrészei vezették a német rendőrséget a müncheni bombamerénylet tetteseinek nyomára. A nyomozás, melynek eredménye vélemények és ellenvélemények egész sorát provokálja ki, nemcsak a világpolitika szereplőit, hanem a bűnügyi szakértőket is élénken foglalkoztatja.

A bűnügyi szakértők most igazolva látják azt a régi és sok vitára alkalmat adó álláspontjukat, hogy az ugynevezett „tárgyi” nyom fontosabb és döntőbb a logikai nyomozás fegyverénél.

A nyomozás új teoretikusai ugyanis évek óta harcoltak amellett, hogy az elvi álláspontjuk mellett, hogy logikával, feltevések és következtetések alapján legálább is olyan eredményeket lehet elérni, mint a régi iskolának bűnjelre alapított nyomozásával, azzal a módszerrel, amellyel a detektívregények ősenek hőse, Sherlock Holmes is operált.

Öreg detektívek, akik a régi iskola hívei, mindig a tárgyi nyomokra esküdtek és többre tartottak egy elvesztett és megtalált zsebkést, mint a legelősebb logikai érveket.

A müncheni nyomozás ezeket a detektíveket igazolja, — mert a bűnözők rendszerint igyekeznek minden nyomot eltüntetni, de a gyakorlat azt bizonyítja, hogy legtöbbjük mégis hátrahagy valami tárgyi nyomot, a kívülálló számára jelentéktelennek látszó holmit, ami végül is veszélyeket okozza.

A legtöbb bűnténynél döntően fontos szerepet játszik az áruló bűnjel, az a bizonyos narancshéj, amelyen elcsuszának a bűntevők.

A budapesti főkapitányságnak régi detektívjei még ma is csillogó szemekkel beszélnek a „nadrággombnyomozásról”, amely valóságos iskolapéldája volt a tárgyi nyomok alapján lefolytatott eredményes nyomozásnak.

„A nadrággombnyomozás” Kreicsányi Kálmának, a békeidők legnagyobb detektív-főnökének nevéhez fűződik. — 1912 tavaszán a Rákóczi-úti Adria-szállóban ismeretlen tettes meggyilkolt egy nőt. Kora reggel távozott az ismeretlen férfi a szállodából s arra kérte a portást, hogy feleségét, aki még alszik, csak később keltsék fel. Délben nyitott be a szálloda személyzete a szobába, ahol meggyilkolta és kila-

bolva találták a nőt.

A detektívek egy pohár al-

ján fehér üledékre akadtak, a melyből megállapították, hogy

A nadrággomb elárulja a tettest

A detektív-főnök utasítására detektívek járták végig a gyógyszerárakat és szabóműhelyeket. Elsősorban természetesen a Szervita-téri szabóságot. Itt azután emlékeztek arra, hogy egy F. Vilmos nevű gyógyszerésznek nemrégiben egy ruhát szállítottak, melyre a megtalált gombhoz hasonlót varrtak. Meg is mondták a lakóscímét: Szilágyi ucca 4. számú házban lakott és mikor a detektívek beértek a ház kapujába, szembetalálták magukat F. Vilmossal, aki kezében utazóbőrönddel, éppen távozni készült.

Mikor a detektívek autóbá-lyttek és a rendőrségre ro- bogtak vele, bevallotta, hogy ő gyilkolta meg a nőt és ék- szereit elrabolta.

— Ez a leszakadt nadrá- gomb törte ki a nyakamat — mondta a detektíveknek, pe- dig ha lett volna még 24 órai időm, sohasem találnak meg engem.

Hasonlóan bravuros nyomo- zás volt az, amelyet a magyar- borsai csendőrök végeztek. Itt az ablakon keresztül ismeret- len tettes lelőtte Finály Már- tont, a Hangya szövetkezet pénztárosát. Sőtérben tapogatózott a nyo- mozás, melynek első nyomát a boncolás szolgáltatja. Kenye- res Balázs orvosprofesszor vé- gezte a boncolást és a halált okozó sebben olyan réztörme- léket talált, amely valószínű- leg kilincsből vagy rézfogó- ból származott.

Ezen halvány nyomon indult meg a hajsza: már-már úgy látszott, hogy holtpontra jut, amikor a nyomozás vezetője megtudta, hogy a község egyik előkelő földbirtokosának né- hány nappal előbb eltűnt ajta- járól az egyik rézkilincs. Titok- ban figyelték a földbirtokost, akiről csak annyit lehetett meg- állapítani, hogy felületesen is- merte Finályt és sohasem lát- togatták meg egymást.

A nyomozás vezetője ekkor ügyes seíhez folyamodott. A földbirtokost megíratva egyik barátjához vacsorára és távol- létében belopódzott lakására, hogy megkeresse az eltűnt réz- kilincset. Meg is találta a szek- rény tetején, egy darab hiány- zott belőle, mintha reszelővel távolították volna el. Mikor meggyőződött arról, hogy va- dászfiigyeve is ugyanolyan

a tettes — aki gyógyszerész, vagy hasonló foglalkozásu em- ber lehetett, hiszen csak így juthatott mérgehez — ciánká- lival mérgezte meg áldozatát.

E feltevés alapján aligha le- hetett volna eredmény elérni. Kreicsányi azonban alaposan átkutatta a szobát és talált is egy jelentéktelennek lát- szó, de fontos bűnjel: egy nadrággombot, melyet való- színűleg a tettes vesített el. A gombon ez a felírás volt ol- vasható: „Amerikai szabóság, Szervita tér 4.”

kaliberű, mint amilyen- nyel agyonlőtték a Hangya pénztá- rosát, a földbirtokost előál- lították a csendőrségre, ahol tagadni sem próbált és beval-

lotta, hogy ő ölte meg Finá- lyt. Kiderült, hogy a pénztá- ros elcsábította a földbirtó- kos hugát és ezért lőtte le az ablakon keresztül.

Matuska és társai

Schreiber Tamásnak, a kof- feres gyilkosnak a zöld Hu- bertusz kabát vezetett nyomá- ra, a Szabadság-téri álarcos bankrablók pedig néhány évvel ezelőtt az egyik bandita sáros cipője árulta el. A később halálra ítélt Szepesi László is- merőseinek feltűnt, hogy a facér soffőr sáros cipőben jár, holott a pesti utcákon nyo- ma sincs sárnak. Jelentést tet- tek a rendőrségnek, amely fi- gyelni kezdte a soffőrt és csak hamar elfogták a bankrabló- kat.

Özv. Pólya Sándornénak, a Vilmos császár-úti trafikoszó gyilkosát, Horváth Józsefet, a ruháján talált vérnyom jut- tatta a detektívek kezére. A bécsi gyorsan meggyilkolt elő- kelő román hölgynek. Farca- sanu asszonynak gyilkosát, a magyar származású Strasser Károlyt a lakásán elrejtett női holmik árulták el.

Matuska Szilvesztert, a bia- torbágyi merénylet az tette először gyanússá a detektívek előtt, hogy tenyerén sárga foltokat látak és a detektívek tudták, hogy az ekrazit ha- sonló nyomokat hagy hátra. Többhetes megfigyelés után le is leplezték Matuska Szilvesz- tert.

Mikor néhány évvel ezelőtt kirabolták a kecskeméti zálog- házát, egy hibás autóguminak az országúton talált nyoma- juttatta rendőrségre a betörő- ket: Valentin Miksát és tár- sait. Fischl Frigyes, a kalapá-

csos gyilkost a zsebében ta- lált vasúti jegy árulta el.

Ilyen apró, jelentéktelennek látszó bűnjel árulják el leg- több esetben a gyilkosokat, a kik azt hiszik, hogy minden áruló nyomot sikerült eltűntet- niük. Ez történt a müncheni merényletnél is. A gyakorlat tehát azt mutatja, hogy a leg- több számításba mégis beté- ved az a kis hiba, amelyet az élesszemű detektívek azon- nal észerevesznek. A bűnöző nem tud olyan józansággal gon- dolkodni, mint a tiszta lelki- ismeretű ember és rendszerint elköveti azt a kis hibát, amely azután árulójává lesz.

Ó c s k a
OLMOT
VESZÉK

bármilyen mennyiségben.

Pásztor Ede

nyomdavidalatnál Oradea
Piața Mihai Viteazul 4

A volt városi szállótelep mel- lett (Str. Stroiescu), a nagy- állomástól alig 5 percre, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Er- tekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12

MÁR KORAN REGGEL A
MAGYARSÁG

KÖZLI A LEGFRISSEBB
ESEMÉNYEKET

ARA **1** LEI

IPAROS UISÁG

Nagyszabású szegény-akció az elaggott iparosok részére

Soha nem tapasztalt érdeklődés mellett tartotta meg a Szamos tartományi Építőipari céh Igazgatósága az elmúlt napokban ülését Pintér István elnöke mellett, — amelyen megfontosságú betérjesztések és jóváhagyások kerültek tárgysorozatra.

Első sorban is az Igazgató Tanács egyhangulag kimondotta, hogy karöltve a társcéhek központjaival nagyszabású segélyakciót indít a hadbavonultak részére, valamint az elaggott iparosok segélyezésére.

Az Igazgató Tanács megbízta Boldizsár Imre Szamostartományi céh titkárát, hogy minél erőteljesebben vegye kezébe az elaggott iparosoknak az ügyét, annál is inkább mivel közeledik a szent Karácsony napja, amikor az emberekbe a szeretet és jókesség kell hogy egymásra találjon.

Ma, amikor országaink határain kívül százezrek pusztítják egymást, akkor itt nálunk szeretettel gondolunk minden egyes szegény sorsba jutott iparostársunkra.

Az Igazgató Tanács foglalkozott a kormány által kibocsátott új hadfelszerelési bonok jegyzésével és azokat a tago-

kat akiknek tehetsége van fel-szólítja, hogy ezen hazafias kötelességnek eleget tegyenek annál is inkább mivel gondolni kell arra, hogy sok szegénységbe jutott családon segítünk akkor, amidőn ezen jegyzéseknek eleget teszünk.

Foglalkozott az Igazgató Tanács a közös céhek által alá-írt beadvánnyal, amelyben kérik hogy a Pénzügyi Minis-ter, melyek a mulatságok ren-dezése alkalmával felmerülnek részükre elengedjék.

Egyben elhatározta, az Igazgató Tanács azt, hogy megbí-za az Építőipari céh kulturbi-zottságát, hogy kulturelőadá-sokat minél gyakrabban a céh központ helyiségében rendez-zenek.

Az Igazgató Tanács kimon-dotta, hogy minden közös ipa-ros érdekű ügyben megkeras-sék a Szamostartományi töb-bi céh központokat is.

Foglalkozott az Igazgatóság a szervezkedés megindításával amelyen elhatározták, hogy teljes aparáttussal megindítja egy helyben mint vidéken az egész Szamos tartomány terü-letén az építőipari céh meg-szervezését.

Hatalmas iramban indult meg a Textil és Ruházati Céh központi beszervezése

A Textil és ruházati ipar-sok Céh központjának leg-utóbbi igazgatósági ülésén Bobitan Mihai elnököl. A szervezés megindult hatalmas munkájáról tesz jelentést, Ko-vács Antal igazgatósági tag. Említésre méltók a kolozsvá-riak jelentkezései, bár már ott is működik meglepő szép eredménnyel szervezőbizott-ságunk, mégis nap-nap után jelentkeznek, kik levélben kérik felvételüket. Weisz Pál titkár indítványára elhatáro-za a gyűlés, hogy 1940 január 7-ére tűzi ki a kolozsvári fiók megalakulását, annak for-mai részletezését az ottani szervezőbizottságra bizza.

Benedek Sándor, nagykáro-lyi fiók titkára, személyesen tesz jelentést az igazgatóság-nak, hogy Nagykárolyban 80 taggal megalakult a textil és ruházati céh fiókja. — Schio-pu Vasile kéri az Igazgatósá-

got, hogy interveniáljon ille-tékes helyen hogy a mester-vizsgáztató bizottságok nala-déktalanul megkezdhesék mű-ködésüket.

Schwartz Emanuel hasonló-an kéri az igazgatóság gyors közbenjárását, hogy a még ki nem cserélt és rendezet-len iparral működő iparosok 24—48 óra rövid terminust kapjanak ügyük rendezésére.

Bobitan Mihai elnök javas-latára a gyűlés elhatározta, hogy megkeresi a fenti ügyek rendezése tárgyában a mun-kaügyi inspektorátust és egy-ben illetékes miniszteriumhoz fordul, hogy a szerzett jog alapján az egészségügyi bi-zonylat csatolását mellőzzék.

Bobitan Mihai elnök tesz jelentést, hogy a 7-ére kitűzött kolozsvári céhközpont elleni tárgyalást elhalasztották. Cse-kő Elemér vigalmi bizottsági elnök bejelenti, hogy január

20-án tartandó bál méretei-ben szokatlanul nagy lesz.

Megalakult a fehérnemű és himzőkészítő iparos szakosztály

Szerda este tartotta meg alakuló gyűlését a céh kebelé-ben a fehérnemű és himzőké-sztő iparosság szakosztálya. Bobitan Mihai, a céh elnöke, megnyitó beszédében körvona-lazta a céh kebelében való szakosztályok működésének nagy jelentőségét. Weisz Pál főtitkár tájékoztatója után a fehérnemű és himző szakosz-tály élére elnökké Horvát Lu-ciát, alelnökké Fenyves Ármint szekció titkárrá Hedrich Ri-chardnét, választmányi tagok-ká pedig Hegyessi Árminné, Grosszmann Jolán Tóth Jolán és Szabó Armin választottak meg.

Textil és Ruházati Céh hírei

A textil és ruházati iparos céh felhívja a férfiszabó ipa-rosok figyelmét, hogy f. hó 17. napján d. e. 10-kor tartandó férfiszabó taggyűlésen (Keres-kedelmi Csarnok épület) fel-tétlen megjelenni szivesked-jenek.

A textil és ruházati céh fe-hérnemű és himző iparosok szakosztálya f. hó 18-án este választmányi (vezetőségi) ülést tart. Vezetőség.

A textil és ruházati iparos céh felhívja a légvédelmi kur-zus hallgatói figyelmét, hogy f. hó 19-én este 8 órakor a Munkakamara helyiségében az ötödik kurzust tartják.

A textil és ruházati ipa-céh sajtóbizottsága f. hó 20. napján este 8-kor ülést tart.

A textil és ruházati iparos céh felhívja mindazon tagjai figyelmét, akiknek a Munka-kamarához benyújtott kéré-sük akár mesterkönyv, vagy az iparbecserelési ügyük mind máig nem nyert elintéztést, vagy valamilyen oknál fogva ügyük rendezése nem lehetsé-

ges, úgy azt titkári mvata-lunkban P. Mihai Viteazul 6. Ker. Csarnok épület, első emelet 26) délelőtnként 9 és fél 2 között bejelenteni szí-veskedjenek, mihamarabb, hogy ügyükben eljárassunk s jogos igazoló okmányuk birto-kába juthassanak. Textil és ruházati iparos céh elnöksége.

A textil és ruházati iparos céh vigalmi bizottsága f. hó 20-án este 8 órakor ülést tart.

A vas- és fémipari céh hírei

A vas, fém és electroipari céh igazgatótanácsa legköze-lebbi ülését a közelgő ünne-pekre való tekintettel 1940. január 3-ára tűzte ki, mely idő alatt a céh központi irodá-ja, mint rendesen, a d. u. órákban áll a tagok rendel-kezésére.

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy az elaggott iparosok felsegélyezésére indított gyű-tési akciónkat támogassa, mó-dot adva ezáltal arra, hogy ezen elaggott iparosok részé-re téli ruhaneműt és egyéb ruházati cikkeket szerezhess-sünk be. A szeretet ünnepén érezniük kell elaggott iparos-társainknak, hogy érző szív-vel viseltetünk irántuk és a családi tűzhely melegének hiá-nyát ily módon igyekszünk pótolni. Senki ne vonja meg tőlük támogatását. Fogadjátok szívesen a gyűjtőívvel megje-lenő megbízottunkat. A vas-, fém és electroipari és az építő ipari céh jótékonyági bizott-sága.

A gázvédelmi előadá-sok további sorrendje

dec. 18. V.
dec. 19. U és Z.
Az előadások színhelye a Katolikus Kőr. Délután 3—5 óra között.

— A fodrászok légvédelmi kurzusa. A fodrász mesterek, segédek, tanulók, valamint csa-ládjaik részére kedden, 19-én este 8 órakor légvédelmi előadást tartanak.

Lepje meg a feleségét karácsonyra egy Háztartási Pénztárnapló-val

amelynek vezetésével

sok pénzt takarít meg

minden család. Szívesen bemutatja és kapható kizárólagos joggal a

Pásztor Ede cégnél

Ara egy egész évre szóló beosztással csak 50 lei.

Oradea, Piaja Mihai Viteazul 4.

Parcella házhelyek

tisztviselők, vasutasoknak, üzletházaknak olcsón **eladó**, villamos megállónál, Dr. Iuliu Maniu ut 63. Biharpüspöki országútnál. Értekezni **Komlós Testvérek** ügyvezetőiben Oradea, Str. Nicolae Iorga 13.

Rádió műsor

Vasárnap

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny háztartási, orvosi tanácsok. 10 Istenisztelet közvetítése. Majd egyházi felolvasás és egyházi énekek közvetítése gramofonlemezek. 13.10 Kerregők. 18.15 Gramofonlemez. 21 Hangjáték. 22.20 Hírek és tánczene.

Budapest I. 11 Református istentisztelet. 12 Kath. istentisztelet. 13.30 Hangverseny zenekar. 15 Hangképek. 15.25 Hanglemez. 16 Gazdáknak. 16.45 Szalonötös. 17.30 Előadás. — 18.15 Munkásdalárda. 18.50 Előadás. 19.20 Cimbalomszámok. 19.45 Előadás. 20.25 Hegedűszámok. 20.55 Csevegés. 21.25 Téli vigaszágok. 23.10 Revü térczenekar. 24.20 Cigányzene.

ÓCSKA REZET olmof és cinket magas árban

vásárol a
FERRUM S. A.
Piata M. Viteazul 4-a. Tel. 29-70.

Hétfő

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 dőjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Ének- és fuvolahangverseny. 21.25 Hangverseny. 22.10 Hírek és zongorahangverseny. 23 Gramofonlemez és hírek.

BUDAPEST I. Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Balalajka. 14.30 Rendőrzene. 17.15 Diákfélóra. 18.15 Közvetítés Pécsről. 18.50 Magyar nóták. 19.50 Vita. 20.25 Hanglemez. 20.40 A gazdasági háború. Előadás. 21.10 Az Operaház zenekara. 21.50 Magyar önismeret. 23.10 Cigányzene. 0.05 Hanglemez.

**Magyarság korán
reggel minden tra-
fikban kapható**

SPORT

Jubiláris közgyűlés előtt

A NAC komoly előkészületeket tett a jubiláris esztendőre

A NAC tudvalevően a 30 éves jubileuma előtt áll. A zöldecherek a jubileumi esztendőre széleskörű előkészületeket tettek, mert ebben az évben komoly megvalósítások várnak az egyesületre. A jubileumi esztendőt jubileumi közgyűléssel nyitják meg. A közgyűlésen — a jubileumi évre — teljesen új és újjáalakított tisztkart állítanak az egyesület élére. Csatasorba állítják az egyesület összes régi, hozzáértő és sokat dolgozó vezetőit, akik a dicsőséges időkben vezették az

egyesület ügyeit és továbbintézik az egyesület vezetését a NAC mai nehezebb időkben helytálló vezetői. Az új tisztkar az összefogás jegyében alakul meg. A vezetőség már régebben kiküldte a jelölő bizottságot, amely Jancsó Sándor elnökletével már el is készült a munkájával és teljesen összeállította a jelölő listát. Ezen az alapon a közeljövőben összehívják a jubiláris közgyűlést, amely után megkezdődik a komoly munka, hogy a nagymultu egyesületet ismét a régi színvonalra emeljék.

Nem igazolták a Rapid-Juventus mérkőzést

A bajnoki szezon már véget ért, de a mérkőzések hullámai még nem ütek el. Most a Rapid-Juventus mérkőzés foglalkoztatja a Szövetséget. Emlékeztet, hogy a Rapid-Juventus meccs botrányos lefolyású volt és a mérkőzés során négy játékost kiállított a bíró. A mérkőzésen előfor-

dult incidensek miatt a Szövetség nem is igazolta a Rapid-Juventus meccs eredményét és új tárgyalást tűzött ki december 19-re. Erre a határnapra megidéztek Sipost, Moldoveanut, Radulescut, Vintilát, Vacut, Dunăreanut és Simkót.

APRÓHIRDETESEK

ALLÁS

Komoly cikk terjesztéséhez keresünk ügynököket, vagy ügynököket privát felek látogatására helyben és vidékre. Székely szőnyegszövőde Oradea, Str. Pictor Grigorescu 4. 5387

Megbízható, saját biciklivel rendelkező fiatal embert keresünk a kora reggeli órákban való könnyű elfoglaltságra. Cim a kiadóban. 5390

Vincellért, idősebb embert felveszek. Str. Neculescu 22. Kovács. 5389

Megbízható ujságárosokat és ujságárosnőket a reggeli órákra jó keresettel felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Bejárót keres délelőttre Farkas, Str. Duca 11. 5392

Szorgalmas segédek keresek. Kotyesz Alexandri 53. Oradea. 5393

Cipész munkások bakancsmunkára vidékre felvetetnek. Odautazás fizetve. Jelentkezni Str. Sft. Gabriel 10-a. Oradea. 5305

Bejárót keres délelőttre és állító fiukat kuglizóba felveszek Reich, General Holban 11. 5397

Komoly, megbízható bejárót azonnalra felveszek. Str. Episcopul **Pana** 12. 16 órástól 1-es ajtó. 5409

Vincellér, szakképzett felvé- tetik. Dr. Andrișkánál, Reg. Ferdinand u. 8. 5410

Asztalos tanulófiu fizetéssel vagy kosszttal felvétenek. Ion Ghica u. 2. 5411

VÉTEL-ELADAS

Eladó egy jóhangu primhe- gedű. Str. E. Radulescu 1. sz. 5402

Eladó 3 hold föld, ebből 1 hold szőlő. Értekezni Str. Neculescu 17. Méhes. 5413

Gyermekágy, fehér: dupla, rezüst üstházzal olcsón eladó Str. Schubert 2. 5412

Kitűnő hordós káposzta kapható Balázsnál Alexandri 4. 5068

Villahelyek, vikendtelepek, közvetlen a strand mellett kedvező áron eladók. Értekezni dr. Kertész Ferenc ügyvédi irodájában Str. Bratianu 4-a és Urszinyi Pál mérnöknel, Str. Titulescu 6. 5401

Mély gyermekkosci és kihuz- ható ebédasztal eladó. Reich General Holban 11. 5403

10 Lei a bor Oláh Ferenc- nél a szőlőben. Aristide Demetria 46. 5384

Igazolvány fénykép 3 darab 25 lei, azonnal kész. Holban utcai piac mellett. Sorbu utca 25. Iskola mögött. 5391

Pénzt takarít meg és örömet szerez családjának, ha cipőszűk ségletét karácsonyra olcsón vásárolja meg. Mert 500 egyes pár jóminőségű cipőt hoz forgalomba régi árban Muhary cipőüzlet, Bul. Reg. Ferdinand 9. Oradea. 5300

A volt városi szállótelep mel- lett (Str. Stronescu), a nagy-állomástól alig 5 percrenyire, több ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Ertekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10-ig Str. Franceza 12

LAKAS

Kélszobás, fürdőszobás lakás február 1-re kiadó. Str. Alexandri 53. 5363

KÜLÖNFÉLE

Félholdas kert kertészeti célokra kiadó. Értekezni Parcul Eminescu 34-a. Friedmanné. 5290

A város katonai ügy- osztályának felhívása

A város katonai ügyosztálya a M. O. N. T. az alábbi hirdetményeket adta ki:

(1437—1939). A belügyminisztérium a M. O. N. T. igazgatóságának 1127—1939 számú rendelete értelmében a légvédelmi kurzusok óráin kötelesek résztvenni az egy hónapnál hosszabb tartózkodási engedéllyel az országban tartózkodó utleveles idegenek is.

(1438—1939). Köztudomásra hozzuk, hogy a hadsereg nem rekvirál sertéseket. A csapatok ellátásához szükséges húst készpénzért napi áron vásárolják meg.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy jelentsék fel a rendőrségnek mindazokat, akik a sertés tulajdonosokat arra akarják kényszeríteni, hogy sertéseiket áron alul adják el.

(1461—1939). A hadfelszerelési minisztérium magas hazafias és gazdasági célokat követve, felhívja az intézményeket, hogy a hadfelszereléshez szükséges fémhulladékokat (ócskavas, sárgaréz, vörösréz, cink) gyűjtsék össze, amit a minisztérium egységes áron vásárol meg.

Felhívással fordulunk a város lakosságához, különösen az intézményekhez, a hazafias, nemzeti, kulturális és szakmai egyesületekhez, hogy vegyenek részt ebben az akcióban. Az összegyűjtött ócskavasakat a tűzoltó lektanyába kell beszállítani, ahol a város közegei nyugta ellenében veszik át a szállítási eszközre van szükség, ezt is küld a város. Tilos katonai eredetű fémhulladékot, valamint cinezett, olmozott, berezezt hulladékot gyűjteni.

**NYOMATOTT PASZTOR EDE
CEGNEI ORADEA**